

TELŠIŲ REGIONO PLĖTROS TARYBOS KOLEGIJOS

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2024-04-23 Nr. K/P-3

Posėdis įvyko 2024-04-16, pradžia – 9.00 val. nuotoliniu būdu (ZOOM).

Posėdžio pirmininkas – Telšių regiono plėtros tarybos kolegijos pirmininkas Tomas Katkus.

Posėdžio sekretorė – Telšių regiono plėtros tarybos (toliau - Telšių RPT) ekspertė Gintarė Martinkienė.

Posėdyje dalyvavo Telšių regiono plėtros tarybos kolegijos (toliau – Kolegijos) nariai:

1. Kęstutis Bartkevičius, Mažeikių rajono savivaldybės tarybos narys,
2. Jonas Eugenijus Bačinskas, Rietavo savivaldybės tarybos narys,
3. Antanas Černeckis, Rietavo savivaldybės meras,
4. Kęstutis Gusarovas, Telšių rajono savivaldybės tarybos narys,
5. Tomas Katkus, Telšių rajono savivaldybės meras,
6. Mindaugas Kaunas, Plungės rajono savivaldybės tarybos narys,
7. Audrius Klišonis, Plungės rajono savivaldybės meras,
8. Viktoras Krajinas, Rietavo savivaldybės tarybos narys,
9. Ramūnas Lydis, Plungės rajono savivaldybės tarybos narys,
10. Rūta Matulaitienė, Mažeikių rajono savivaldybės merė,
11. Antanas Tenys, Mažeikių rajono savivaldybės tarybos narys,
12. Algirdas Žebrauskas, Telšių rajono savivaldybės tarybos narys.

Kvorumas yra.

Kiti posėdyje dalyvavę asmenys: Rasa Tamulevičiūtė, Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos grupės vadovė, Julijana Gnadl, Telšių RPT administracijos direktorė, Gintarė Martinkienė, Telšių RPT ekspertė, Laima Dockevičienė, Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro direktorė, Rasa Baliulevičienė, Projektų administratorė, Agnė Domarkienė, ESO Paslaugų tarnybos vadovė, Jonas Mockūnas, M. Čiuželio labdaros ir paramos fondo partnerysčių koordinatorius. (*pridedamas dalyvių sąrašas – ekrano nuotrauka*).

SVARSTYTA. Kolegijos posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Posėdžio pirmininkas Tomas Katkus pasveikino susirinkusius ir supažindino su posėdžio darbotvarkės projektu ir paklausė, ar būtų pasiūlymų dėl jos.

Audrius Klišonis, Plungės rajono savivaldybės meras pasiūlė į darbotvarkę įtraukti klausimą dėl Lietuvos pramonininkų konfederacijos į Telšių regiono plėtros tarybos kolegijos partnerių grupę deleguoto atstovo Liudo Skieraus, atsižvelgiant į reputacinę žalą, LRT Tyrimų skyriui paviešinus informaciją, kad „Vičiūnų“ grupei priklausanti UAB „Plungės kooperatinė prekyba“ į Rusiją vežė sankcionuotas ir kare pritaikomas prekes.

Taip pat pasiūlyta darbotvarkės klausimą 4. Dėl Telšių regiono plėtros tarybos 2023 m. kovo 10 d. sprendimo Nr. K/S-5 „Dėl 2022–2030 m. Telšių regiono plėtros plano patvirtinimo“ pakeitimo svarstyti perkelti pirmuoju, nes jam reikalingas kvorumas; posėdžiui užsitęsęs, gali susidaryti situacija, kad kolegijos nariams nebegalint dalyvauti, nebeturėtume kvorumo.

NUSPREŠTA. Bendru sutarimu papildyti darbotvarkės projektą klausimu 5. Dėl Lietuvos pramonininkų konfederacijos interesų atstovavimo Telšių regione ir darbotvarkės projekto klausimą Nr.4 svarstyti pirmuoju.

Balsavo: už – 12 (vienuolika), prieš – 0 (nebuvo), susilaikė – 0 (nebuvo).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl Telšių regiono plėtros tarybos 2023 m. kovo 10 d. sprendimo Nr. K/S-5 „Dėl 2022–2030 m. Telšių regiono plėtros plano patvirtinimo“ pakeitimo
2. Dėl Telšių regiono funkcinės zonos strategijos
3. ESO ir savivaldybių bendradarbiavimas

4. M. Čiuželio labdaros ir paramos fondo projekto „Sidabrinė Linija“ pristatymas
5. Dėl Lietuvos pramonininkų konfederacijos interesų atstovavimo Telšių regione

1. SVARSTYTA. 2024 m. 1. Dėl Telšių regiono plėtros tarybos 2023 m. kovo 10 d. sprendimo Nr. K/S-5 „Dėl 2022–2030 m. Telšių regiono plėtros plano patvirtinimo“ pakeitimo (9.05 – 9.20 val.).

Julijana Gnadl apibūdino ES lėšų planavimo regioninėms pažangos priemonėms įgyvendinti situaciją regione: patvirtinus parengtą Telšių regiono plėtros plano pakeitimo projektą su nauja pažangos priemone „Ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtra“ ir pakeista pažangos priemone „Vandentvarkos sistemų plėtra ir modernizavimas“, suplanuotų ES lėšų dalis padidės iki 47,6 proc. viso regiono limito ir sudarys 45 mln. Eur. Nesuplanuotų 50 mln. Eur ES lėšų suplanavimo terminas - 2024 m. rugsėjo 1 d., jos bus numatytos Funkcinės zonos ir Telšių miesto plėtros strategijoms, planuojamam žaliosios infrastruktūros plėtojimo projektui Mažeikių rajono savivaldybėje, taip pat suplanuoto Rietavo jaunimo centro projekto veiklų apimtims padidinti.

Gintarė Martinkienė pristatė 2022-2030 m. Telšių regiono plėtros plano (toliau - Planas) pakeitimo projektą. Plano pakeitimo projektas parengtas atsižvelgiant į tai, kad parengta nauja pažangos priemonė LT028-05-04-07 „Ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumo didinimas“, ir yra reikalingas pažangos priemonės Nr. LT028-03-01-05 „Vandentvarkos sistemų plėtra ir modernizavimas“ pakeitimas, padidinant Plungės rajono savivaldybės planuojamų veiklų apimtį, jas papildant nuotekų valyklų rekonstrukcijos veiklomis Stanelių, Aleksandravo ir Milašaičių kaimuose. (*Pranešimas pridedamas*).

Kęstutis Gusarovas paklausė, ar savivaldybės yra panaudojusios visas vandentvarkos projektams skirtas ES lėšas.

Gintarė Martinkienė atsakė, kad savivaldybės planavo ir vandentvarkos projektams ES lėšas planavo atsižvelgdamos į savo prioritetus ir galėjo rinktis kiek lėšų kuriai sričiai skirti.

NUSPREŠTA. Bendru sutarimu pritarti sprendimo projektui.

Balsavo: už – 12 (dvylika), prieš – 0 (nebuvo), susilaikė – 0 (nebuvo).

2. SVARSTYTA. Dėl Telšių regiono funkcinės zonos strategijos (9.20 – 10.20 val.)

Rasa Tamulevičiūtė, Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos grupės vadovė informavo, kad Telšių regionas planavimo procesu yra prie lyderiaujančių, tačiau artimiausias etapas yra svarbus tuo, kad vyksta ES fondų investicijų programos 5 prioriteto (kurio asignavimų valdytojas yra VRM) priemonių planavimas ir derinimas. Šiuo metu vyksta neformalus Telšių regiono funkcinės zonos (toliau - Telšių FZ) strategijos derinimas ir rezultatas yra pakankamai geras. Tikimės, kad Telšių FZ strategijos tvirtinimas savivaldybių tarybose bus sklandus, taip pat ir jos įgyvendinimas. Tai, kad regiono FZ strategiją rengia ne konsultantai, žmonės „iš vidaus“, yra geroji patirtis su geru rezultatu. Labai svarbu spartinti Telšių miesto plėtros strategijos rengimą. 2024 metais turime du svarbius terminus: strategijos turi būti suplanuotos iki birželio 1d., nes iki rugsėjo 1 d. turime būti užbaigę planavimą visų regionų plėtros planų. 2025 m. yra vidurio peržiūros metai, jos metu turime identifikuoti, kokie investicijų programos pakeitimai yra reikalingi, kokie poreikiai regionuose. Dėl šių poreikių įtvirtinimo investicijų programoje eisime į derybas Europos komisijoje. Atsakingai įvertinkite projektus ir maksimaliai išnaudokite dabar turimas lėšas, nes lėšų kiekis 2027+ bus mažesnis, gali atsirasti lėšų poreikis kitoms sritims, tokioms kaip priedangoms ar saugumo priemonėms.

Audrius Klišonis – nevykdomas įstatymas, kad ne mažiau 30 proc. ES paramos lėšų turi būti skirta regionams. Kada bus aiškumo apie šias lėšas, kada numatoma tai padaryti? Savivaldybėms reikia laiko pasiruošti.

Rasa Tamulevičiūtė atsakė, kad klausimas yra sudėtingas, ES struktūrinių fondų Investicijų programos lėšų dalis regionams yra maksimaliai išnaudota. Padidinti lėšų regionams dalį gali būti įmanoma po investicijų programos pakeitimo, po vidurio peržiūros, artimiausias terminas - 2025 metai. Regionams liks metai laiko susiplanuoti likusioms veikloms, nes pagal dabartines finansų ministerijos nuostatas iki 2026 m. pabaigos turės būti pasirašytos visos sutartys. Tikėkimės, kad

terminas bus pratęstas ir regionai turės pakankamai laiko planavimui. Lėšos regionams bus skiriamos vadovaujantis tais pačiais Regionų plėtros programos kriterijais, tačiau gali būti skiriamos ir naujoms sritims.

Toma Katkus paklausė, kaip jūs vertinsite mūsų poreikį, ko mums trūksta?

Rasa Tamulevičiūtė atsakė, kad regionų poreikį matysime vertindami Regionų plėtros planų įgyvendinimo ataskaitas, kuriose esame prašę identifikuoti poreikį. Po rugsėjo 1 d. planuosime sekančius žingsnius drauge, gyvenimas keičiasi, gali atsirasti naujų galimybių.

Julijana Gnadl papildė, kad kolegijoje esame priėmę sprendimą dėl prioritetinių sričių ir paskaičiavę joms reikalingą lėšų poreikį.

Rasa Tamulevičiūtė pastebėjo, kad regionų poreikiai yra didesni, nei gaunama lėšų, tačiau regionų plėtros planuose tai nėra akcentuojama, todėl paprašėme poreikius įtraukti į ataskaitas. Mums reikalinga žinia apie lėšomis nepadengtus savivaldybių ir regiono poreikius, kad turėtume argumentaciją finansų ministerijoje ir rengiantis deryboms su Europos komisija.

Antanas Černeckis paklausė, ar priedangų statyba nebus susirūpinta, kai mūsų suplanuoti įvairios paskirties objektų (švietimo, socialinės ir kt.) statybos projektai bus pradėti. Atsiradus naujiems reikalavimams įrengti priedangas pastatuose, turėtume problemų tiek dėl pabrangimo, tiek dėl terminų, tai sustabdytų visus darbus. Norėtume žinoti daugiau apie tai iš anksto.

Rasa Tamulevičiūtė atsakė, kad esu girdėjusi, jog priedangų statybai yra ieškoma lėšų iš šios investicijų programos. Žinau, kad turėjo būti keičiami statybos techniniai reglamentai su reikalavimais priedangoms, pasidomėsiu ir pasidalinsiu žiniomis apie tai, kuriame etape šie teisės aktai yra.

Rūta Matulaitienė informavo, kad reikalavimai priedangoms jau yra įsigalioję, ir reikia pažymėti, kad suplanuotuose projektuose jie nėra įvertinti finansavimo ir terminų požiūriu, tai bus našta savivaldybėms. Atkreipiu į tai dėmesį, papildomų lėšų poreikis bus.

Antanas Černeckis pastebėjo, kad derinant objekto techninį projektą žinios apie reikalavimą priedangoms negavome, tai jie negalėtų būti galiojantys, būtume negavę nei suderinimo, nei ekspertizės.

Toma Katkus papildė, kad priedangų reikalavimas galioja daugiabučiams pastatams.

Algirdas Žebrauskas papildė, kad jau suplanuotų statybų atveju tai lems dideles projektų įgyvendinimo problemas.

Toma Katkus informavo, kad Ramūnas Lydis yra radęs ir atsiuntęs 2024 m. vasario 28 d. STR pakeitimą su reikalavimais priedangų įrengimui, taigi, teisės aktas yra įsigaliojęs.

Daugiau klausimų Kolegijos nariai neturėjo, pirmininkas Tomas Katkus padėkojo už pristatymą ir pakvietė funkcinės zonos strategijos projektą pristatyti Laimą Dockeyvičienę, Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro direktorę (*pristatymas pridedamas*).

Laimą Dockeyvičienę pristatė funkcinės zonos strategijos projektą, kurio neoficialus derinamas su VRM vyksta šiuo metu ir kitą savaitę bus pateiktas ministerijai oficialiai išvadai gauti.

Algirdas Žebrauskas paprašė atsiųsti pristatymo medžiagą visiems kolegijos nariams ir pasiūlė strategijos SSGG analizėje bei plano analitinėje dalyje įtraukti teiginį apie silpną nevisavertę valstybės regioninę politiką, taip pat akcentuoti Žemaitijos, kaip istorinio (ne etnografinio) Europos regiono, įteisinimą, integravimą į kultūrinį, politinį ir ekonominį gyvenimą, kas sudarytų sąlygas identitetui išsaugoti. Įtraukti žemaičių, kaip regioninės kalbos įteisinimą, kuris yra vilkinamas.

Audrius Klišonis pastebėjo, kad re-industrializacija su turizmu nesietina, kalbame apie atvykstamojo turizmo skatinimą. Kitas pastebėjimas – kalba ne išnaudojama, bet panaudojama.

Rūta Matulaitienė pasisakė, kad keistokai suformuluota stiprybė apie Rietavo TVIC ryšius su įvairiais partneriais, manau, kad visų savivaldybių centrai ryšių turi ir dirba šį darbą. Jeigu ko nors nežinau, pakomentuokite.

Ramūnas Lydis paantrino, kad visi turi savo ryšius, vieno TVIC išskirti negalima.

Antanas Černeckis pasakė, kad išskirti vieną TVIC yra nekorektiška kitų atžvilgiu.

Tomas Katkus paprašė ateityje pristatymą pateikti iš anksto, kad galėtume susipažinti ir pateikti pastabas.

Laimą Dockevičienė pažadėjo, kad pakoregavusi pagal pateiktas pastabas, FZ strategiją su pristatymu atsiųs el. paštu Kolegijos nariams pastaboms pateikti.

Tomas Katkus pasiūlė sutarti, kad el. paštu gavę funkcinės zonos strategijos projektą ir pristatymą, pastabas Kolegijos nariai pateiks per šią savaitę, tam pritarė visi Kolegijos nariai.

Julijana Gnadl akcentavo, kad iki birželio 1 d. strategija turi būti pavirtinta visose regiono savivaldybėse. Prašysime informacijos, kada savivaldybėse vyksta tarybų posėdžiai, kada vyksta svarstymas komitetuose ir kokie pateikimo terminai.

Rūta Matulaitienė informavo, kad tarybos posėdžiai vyksta mėnesio gale, todėl strategiją pristatantis Rietavo TVIC su savivaldybėmis turėtų susiderinti gegužės pradžioje.

Rasa Tamulevičiūtė prieš pristatant savivaldybių tarybose, turėtų būti gavę VRM išvadas, planuodami įvertinkite, kad išvadoms parengti irgi reikės šiek tiek laiko.

Julijana Gnadl pakvietė suplanuoti sekančių TRPT kolegijos posėdžių datas, įvertinant svarbiausius planavimo proceso poreikius. Vienas posėdis bus reikalingas birželio pabaigoje (žalinimo priemonei patvirtinti, SADM priemonės keitimui, Plungės regioninės svarbos projektų klausimais). Kitas posėdis bus reikalingas rugpjūčio antroje pusėje funkcinės zonos ir miesto plėtros strategijoms tvirtinti. Bendru sutarimu suplanuoti Kolegijos posėdžiai: 2024 m. birželio 26 d. 9.00 (ZOOM) ir 2024 m. rugpjūčio 20 d. 9.00 (ZOOM).

3. SVARSTYTA. ESO ir savivaldybių bendradarbiavimas. (10.20 – 10.50 val.).

Informaciją pristatė ESO Paslaugų tarnybos vadovė Agnė Domarkienė (*pranešimas pridedamas*).

Rūta Matulaitienė paklausė apie ESO transformatorines, kurios daugiabučių namų kvartaluose yra apleistos, neestetškai atrodančios ir gadina vaizdą. Ar turite planų jas atnaujinti?

Agnė Domarkienė atsakė, kad transformatorinės atnaujinamos pagal prioritetus planingai. Prašyčiau konkrečių objektų nuorodų, kad galėčiau patikrinti būklę, nusidėvėjimą, techninius parametrus ir atsakysime konkrečiai.

Rūta Matulaitienė akcentavo, kad transformatorinės nėra atnaujinamos, jos tvarkytinos, todėl atsiųsime informaciją apie konkrečius objektus ir lauksime rezultatų.

Toma Katkus papildė, kad transformatorinėms reikalinga priežiūra, einamasis remontas, dažymas.

Audrius Klišonis paklausė, kiek netinkamos investicijos įtakoja ESO tinklų plėtrą, įvertinant numatytą pinigų grąžinimą vartotojams (160 mln. Eur).

Agnė Domarkienė atsakė, kad investicijų į tinklą tai neįtakoja, investicijos derinamos su VERT ir ministerija.

Algirdas Žebrauskas paklausė dėl ilgo projektų derinimo laikotarpio ir prašė ieškoti paspartinimo galimybių. Taip pat paklausė, ar ESO sudėtingos geopolitinės situacijos sąlygomis dirba energetinio atsparumo klausimais.

Agnė Domarkienė atsakė, kad pirmuoju klausimu reikia kreiptis į konkretų vadybininką. Energetinio atsparumo klausimais skyriai dirba, sprendžia infrastruktūros saugumo ir veiklos organizavimo dalykus.

Ramūnas Lydis paklausė, ar turi būti keičiami skaitikliai į išmaniuosius, kai atliekami kabelinės linijos tiesimo darbai. Antras klausimas – tiesiant naują liniją, 50 proc. kainos turi sumokėti vartotojas. Ar įgyjama nuosavybės teisė į liniją?

Agnė Domarkienė atsakė, kad rekonstrukcijos atveju, jeigu suvartojimas yra daugiau kaip 1000KW per metus, skaitiklis turėtų būti keičiamas. Dėl konkretaus atvejo patikslinsiu ir susisieksiu. Dėl antrojo klausimo – tinklas yra visų mūsų, nuosavybės teisės nėra, ESO atsakingas už priežiūrą.

Tomas Katkus padėkojo už pristatymą.

4. M. Čiuželio labdaros ir paramos fondo projekto „Sidabrinė Linija“ pristatymas. (10.50 – 11.00 val.). Informaciją pristatė Jonas Mockūnas, M. Čiuželio labdaros ir paramos fondo partnerysčių koordinatorius (*pranešimas pridedamas*).

Audrius Klišonis padėkojo už svarbios veiklos socialinėje srityje pristatymą, paragino skirti dėmesio Sidabrinės Linijos“ veiklai ir ją remti.

5. Dėl Lietuvos pramonininkų konfederacijos interesų atstovavimo Telšių regione (11.00 – 11.10 val.).

NUSPREŠTA. Bendru sutarimu pritarti siūlymui kreiptis raštu į Lietuvos pramonininkų konfederaciją su paklausimu dėl į Partnerių grupę deleguoto atstovo tinkamumo atstovauti Lietuvos pramonininkų konfederaciją svarstant Telšių regiono plėtrai svarbius klausimus.

Posėdžio pirmininkas

Tomas Katkus

Posėdžio sekretorė

Gintarė Martinkienė